

بررسی جایگاه زنان ایرانی در کمدی ایرانی؛

از «آقای میمنت» تا «خانم یویو» در جوکر فصل جدید

آقای انصافاً ما بهتریم یا پسر؟ سؤالی که سوسن پرور در آغاز قسمت نخست جوکر مطرح کرد و ذهن مخاطبین بسیاری را به خود مشغول نمود. آیا کمدی هویتی مردانه یا زنانه دارد؟

بعد ساختار شکنانه دارد و این با اساس والد بودن در تضاد است. والد / کنترل گر همواره چارچوبها را حفظ می کند در حالیکه کمدی در چارچوبها نمی گنجد.

آنچه که عادت آن همچنان شکل نگرفته، نه حضور زنان در این ژانر، بلکه خلاق بودن و آفریننده بودن زنان در این حیطه است. اینکه شخصاً روایت کنند، لطفه بگویند یا به هجو و نقد بپردازند. قابل تحسین است که طی این سالها، استندآپ کمدیها و رئالیتی شوهای مانند خندوانه و جوکر و حتی فضای مجازی و... در حال تبدیل کردن زنان از «واسطه طنز» به «تولیدگر طنز» هستند. و این تولیدگری با استفاده از ابزار گوناگونی شکل می گیرد که در

یا حتی ویدئوهای اینستاگرامی می بینیم، زنان، «واسطه» ایجاد طنز هستند و معمولاً (نه همیشه) آنها را در مرکز خلاقه کمدی نمی بینیم. آنها در غالب این موارد، دو نقش را به عهده می گیرند:

اول- موضع پایین: دختر کمهوش و کیچ
دوم- موضع بالا: والد سرکوبگر

(مادر یا همسری که رفتار فرزند یا همسرش را کنترل می کند و واکنش های فرزند یا همسر به این کنترل، موقعیت طنز می آفریند. در واقع آنها به عنوان والد، نه تنها خالق بعد کمدی ماجرا نیستند که در واقع هدف آن ها در چنین نقش هایی ممانعت از شکل گیری کمدی است. چرا که طنز و کمدی

از آنجایی که فرهنگ چیزی بسیار نزدیک به «عادت» است و فرهنگ مسا را در واقع عادات عمومی ما شکل میدهد، در نتیجه هنر ارتباط تنگاتنگی با عادات ما دارد. کمدی نیز به عنوان یکی از زیرمجموعه های هنر و ادبیات، بسیار از عادات ما تاثیر گرفته و بر آنها تاثیر میگذارد. حال این عادات فرهنگی چگونه کمدی زنان را از آن نوعی که در جوکر

میبینیم، به امری نا آشنا و سوال برانگیز بدل میکند؟ مگر در طول تاریخ سینما و تلویزیون کم زنانی در ژانر کمدی فعالیت کرده اند؟

پاسخ های بسیاری برای این سوال وجود دارد. یکی از آن ها شکل از چگونگی حضور زنان در موقعیت های کمدی است. عموماً در بسیاری از موقعیت هایی که در فیلمها

هستند که در طنز پر کاربرد می باشند. شگردهایی که کمدینها در استندآپها، رئالیتی شوها و یا شبکه های مجازی برای خندانندن افراد استفاده می کنند.

فردا چه جوکر ایرانی چه می دانید؟
رئالیتی شوی جوکر، یکی از پربیننده ترین برنامه هایی است که هر هفته غافلگیری های تازه ای با خود به همراه می آورد و غافلگیری اخیر آن دعوت زنان است. پیش از انتشار قسمت جدید، زمزمه هایی بود در این باره که آیا زنان هم می توانند در یک برنامه ای بداهه پردازی کنند؟ آیا تیغ سانسور و یا سایر محدودیتها مانع از خلاقیت آن ها در این زمینه نخواهد شد؟ اساساً طنزپردازی جنسیت خاصی را شامل می شود و هویتی مردانه دارد؟

پرسش نخست و سوالات دیگری از این دست، اساساً ریشه در نوعی مقاومت دارند. مقاومت به چیزی که ذهن به آن عادت نکرده و آن را به عنوان امری امن و آشنا پذیرا نمی شود.

در هر شاخه هنری که وارد شویم، نمیتوانیم تأثیر فرهنگ را بر آن نادیده بگیریم. همانطور که تأثیر هنر بر فرهنگ قابل انکار نیست، و

نیما رحیمی

گروه فرهنگ و هنر - به طور کلی طنز یکی از گونه های ادبی است که اساس آن ناهماهنگی با قراردادهای ذهنی رایج است و کاری که طنزپرداز و کمدین انجام میدهد در واقع به کار بردن شگردهایی است که ذهن مخاطب را غافلگیر کند و به نحوی قراردادهای ذهنی او را بشکند. طنزپرداز این کار را با استفاده از روش های گوناگونی انجام میدهد.

یکی از این روش ها به کار بردن کنایه است که اصطلاحاً عباراتی را شامل میشود که دو معنی دارند و قصد گوینده اشاره به معنی دور/باطنی آن هاست. مورد دیگر، لطفه و یا جوکر است. لطفه در یک دو جمله خلاصه می شود و با یک مقدمه شروع شده و در نهایت ضربه ای به مخاطب میزند و او را به خنده وامی دارد. سایر شگردها شامل طعنه (دست انداختن و تمسخر تلخ مخاطب)، هزل (خندانندن به هر قیمتی)، هجو (لحن برنده دارد و برای اهداف شخصی استفاده می شود) و فکاهی (از هزل متعادل تر) می شود. مواردی که ذکر شد، نه تعریف طنز بلکه صرفاً شگردهایی

آن چیزی که طنزی را بر طنز دیگر پیروز می کند، جاذبان ناخفته های متفاوت، مهارت در به کار گیری ابزار طنز است و این مهارت چه توسط یک مرد به کار گرفته شود چه یک زن، موقعیت طنز را ایجاد می کند.

که مخاطبان زیادی دارند، طی دهه اخیر، بسیار مؤثر عمل کرده اند و توانایی های اقتشار مختلف راه به

تصمیمی سخت برای عمو حاتم کتاب باز در یک شب به هم ریخته

پیش تولید فیلم کوتاه این یک زن تنها را آغاز خواهیم کرد که انتخاب عوامل و بازیگران این فیلم کوتاه نیز در دست انجام است تا با دریافت مجوزهای ساخت و... تعیین لوکیشن های مورد نیاز به زودی مقابل دوربین برود. به گفته وی، این فیلم قرار است در چند جشنواره خارجی شرکت کند.

عوامل اصلی این پروژه عبارتند از: مدیر تولید: مهین نظامی، مدیر تصویربرداری: سیدجواد موسوی، مدیر صدابرداری: سیدمجید همایونی، منشی صحنه: المیرا آزاد، کریم رضا دهمیده، تجهیزات فیلمبرداری: شرکت سینمایی اشک خونی، دستیار کارگردان: فاطمه شهبازی و محمد نخعی، مشاور: علیرضا شمس، تدارکات: ابوالفضل فهیمی و علی باقی زاده، عکاس: فهیمه دانشی، مدیر روابط عمومی: رسانه: امیر خان زاده و دستیار عکاس: کوثر حلوائی.

ابوالفضل فهیمی و بازیگران خردسال ابوالفضل پیرماد، ساناز سلمانی پور و مهزیار کیانی ایفای نقش می کنند. سیدامین کاظم زاده آقای کارگردان شب به هم ریخته می گویند: این فیلم، ماجرای دراماتیک با پایان متفاوت و تلخ را برای تماشاگران رقم می زند؛ دختری به نام گیسو که به اجبار پدرش در خیابان های تهران دستفروشی می کند که بعد از گذشتن گیسو، خانواده تصمیم عجیبی برای صابر پدر خانواده می گیرند که پیامدهای جبران ناپذیری برای او به دنبال دارد.

او افزود: این فیلم روایت گر یک ماجرای واقعی است که برای یکی از دوستان نزدیکم اتفاق افتاده است؛ شبی که با شنیدن این ماجرا، من را شوکه کرد و باعث شد با کمی تغییرات و اضافه شدن بعضی از اتفاقات، فیلمنامه آن را بنویسم. کاظم زاده آقای همچنین خاطر نشان کرد: به زودی،

گروه فرهنگ و هنر - «شب به هم ریخته» روایت گر تصمیمی سخت برای پدر سال خورده ای است که سیدامین کاظم زاده با بازی برای او رقم می زند. در این فیلم، رامین راستاد، فرشته آلوسی، حاتم مشمولی، فائزه مهر تضایی، امید شیدایی، نازنین علیپور، مریم ابراهیمی، رضا بای، احمد ابراهیمی، مهدی گل محمدی، علی باقی زاده،

کسر. در بین این فیلمها به سختی می توان آشنایی را پیدا کرد که با توجه به کیفیت فیلم و برخورداری از پیش کننده خارجی با موقعیتی برای معرفی فیلم در خارج از ایران، بتوان آن را با اطمینان گزینه مناسبی برای اعلام به آکادمی اسکار دانست و شاید بهتر است هر چه سریع تر فرصتی برای اکران فیلمهایی فراهم شود که حائز شرایط بهتری هستند. در این زمینه رانند فریدزاده - مدیر بین الملل بنیاد سینمایی فارابی - نیز به ایسا گفت: تا پیش از پایان مهلت قانونی، فیلمهایی که درخواست اکران داشته باشند نیز می توانند در فرصت باقی مانده به اکران برسند. وی همچنین خبر داد که طبق روال هر سال و بر اساس زمان بندی، افرادی از سوی خانه سینما مشخص شدند و اعضای کمیته انتخاب فیلم ایران به آکادمی اسکار معرفی شده اند. اما درباره معرفی نماینده سینمای ایران به اسکار، محمد اطیابی،

ایران فیلمی برای معرفی به اسکار دارد؟

که در دسته موضوعی اجتماعی قرار می گیرد که می توان به «آبی روشن»، «آپاراتچی»، «آسمان غرب»، «ایلیا جستجوی قهرمان»، «این جمعیت قابل کنترل»، «بی بدن»، «پرویز خان»، «پسول و پارتنی»، «توان»، «تگراس ۳»، «تمساح خونی»، «خجالت نکش ۲»، «در آغوش درخت»، «روایت ناتمام سیمیا»، «روزی روزگاری آسادان»، «ساعت ۶ صبح»، «شور عاشقی»، «عطر آلود»، «پرماجرا»، «شور عاشقی»، «سفر قلب رقه»، «قلهک»، «کوچه شیرین ۲»، «ملاقات با جادوگر»، «نوروز»، «نیلگون»، «یادگار جنوب»، «پالایشگاه»، «پیدران»، «توچال»، «چوچه تیغی»، «چرا گریه نمی کنی؟»، «حدود ۸ صبح»، «خورشید آن ماه»، «روشن»، «رویی کاغذی»، «ضد»، «سلفی با رستم»، «عامه پسند»، «گائورا»، «ورود خروج ممنوع»، «ویلی ساحلی» و «هاوایی» اشاره

گروه فرهنگ و هنر - در حالی که کمتر از ۵۰ روز تا زمان نهایی معرفی فیلم به آکادمی اسکار باقی نمانده، به نظر می رسد با توجه به فیلمهایی که تاکنون اکران شده اند، باید امیدوار بود تا همراه فیلمی مناسب با شرایط اسکار در ایران روی پرده برود. برای نود و هفتمین دوره جوایز اسکار که ۱۲ اسفندماه امسال برگزار خواهد شد، لازم است که فیلمهای بخش غیرانگلیسی در یک زمانی مشخص به مدت هفت روز در کشور مبدأ اکران عمومی شوند که این بازه در ایران از ۱۱ آبان سال ۱۴۰۲ تا نهم مهر ماه سال ۱۴۰۳ را دربر می گیرد. از ۱۱ آبان سال گذشته تاکنون کمتر از ۵۰ فیلم (بجز بخش هنر و تجربه) در ایران روی پرده سینماها رفته که تعداد قابل توجهی از آنها کمدی، تعدادی فیلم دفاع مقدسی یا در حوزه مقاومت، چند فیلم کودک و انیمیشن و باقی هم فیلمهایی هستند

کاشی و سرامیک بالکانو

نصب کاشی و سرامیک

با کیفیت عالی و سریعترین زمان

قابل توجه پروژه های بزرگ «بازسازی و خرده کاری منازل»

رضا پورمند ۰۹۳۶۸۲۳۱۸۹۴

آرین کیش

Arian Kish

مجری نقاشی ساختمان

دکوراتیو | پلاستیک | سان مارکو | روغنی

قابل توجه پروژه ها بازسازی ساختمان منازل - ادارات

۰۹۳۰۷۶۹۵۰۱۸ - ۰۹۳۴۷۶۹۴۳۱۸

گروه هتل های تاپ تورز

هتل ویدا

جبل بزرگ کوروش

021-8586 | www.ttgroup.ir | @Toptours_Group | ttgroup.ir

کیشوندان عزیز - می توانند هر گونه مشاهده عرضه مواد غذایی فاسد یا تاریخ گذشته در فروشگاهها و مراکز عرضه مواد غذایی را به این شماره ها اعلام دارند ۱۹۰ - ۱۲۴ - ۴۴۴۲۳۳۱۱ - ۰۹۳۴۷۶۹۰۱۹۹

روابط عمومی مرکز بهداشت کیش